PENGAJARAN KOSA KATA ARAB

DI PERINGKAT MENENGAH RENDAH

HAMDI BIN ABDUL HAMID

FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK

UNIVERSITI MALAYA

KUALA LUMPUR

2010

PENGAJARAN KOSA KATA ARAB

DI PERINGKAT MENENGAH RENDAH

HAMDI BIN ABDUL HAMID

DISERTASI DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI

KEPERLUAN BAGI

IJAZAH SARJANA PENGAJIAN BAHASA MODEN

FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK

UNIVERSITI MALAYA

KUALA LUMPUR

2010

UNIVERSITI MALAYA

PERAKUAN KEASLIAN PENULISAN

NAMA : HAMDI BIN ABDUL HAMID (NO. K.P : 720523-02-5019)
NO. MATRIK : TGA040045
NAMA IJAZAH : SARJANA PENGAJIAN BAHASA MODEN
TAJUK DISERTASI :

PENGAJARAN KOSA KATA ARAB DI PERINGKAT MENENGAH RENDAH

BIDANG PENYELIDIKAN : PENGAJARAN BAHASA ARAB

Saya dengan sesungguhnya dan sebenarnya mengaku bahawa :

(1) Saya adalah satu-satunya pengarang/penulis Hasil Kerja ini;
(2) Hasil Kerja ini adalah asli;
(3) Apa-apa penggunaan mana-mana hasil kerja yang mengandungi hak cipta telah dilakukan secara urusan yang wajar dan bagi maksud yang dibenarkan dan apa-apa petikan, ekstrak, rujukan atau pengeluaran semula daripada atau kepada mana-mana hasil kerja yang mengandungi hakcipta telah dinyatakan dengan sejelasnya dan secukupnya dan satu pengiktirafan tajuk hasil kerja tersebut dan pengarang/penulisnya telah dilakukan di dalam Hasil Kerja ini;
(4) Saya tidak mempunyai apa-apa pengetahuan sebenar atau patut semunasabahnya tahu bahawa penghasilan Hasil Kerja ini melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain;
(5) Saya dengan ini menyerahkan kesemua dan tiap-tiap hak yang terkandung di dalam hakcipta Hasil Kerja ini kepada Universiti Malaya (“UM”) yang seterusnya mula dari sekarang adalah tuan punya kepada hakcipta di dalam Hasil Kerja ini dan apa-apa pengeluaran semula atau penggunaan dalam apa jua bentuk atau dengan apa jua cara sekalipun adalah dilarang tanpa terlebih dahulu mendapat kebenaran bertulis dari UM;
(6) Saya sedar sepenuhnya sekiranya dalam masa penghasilan Hasil Kerja ini saya telah melanggar suatu hakcipta hasil kerja yang lain sama ada dengan niat atau sebaliknya, saya boleh dikenakan tindakan undang-undang atau apa-apa tindakan lain sebagaimana yang diputuskan oleh UM.

Tandatangan Calon Tarikh :

Diperbuat dan sesungguhnya diakui di hadapan,

Tandatangan saksi Tarikh :
Nama :
Jawatan :

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

DEDIKASI

Ayahandaku …

<u>Abdul Hamid Bin Ahmad</u>

Insan yang membesar dan memberi didikan kepadaku

Dialah sumber inspirasiku

Bondaku …

<u>Normah Bt. Hashim</u>

Insan yang sentiasa membimbing dan mendoakan kejayaanku

Dialah pencetus semangatku

Isteriku …

<u>Husna Bt. Suit</u>

Insan yang sentiasa menemani dan menghulur tangan kepadaku

Dialah teman kehidupanku

Anak-anakku ..

<u>Yumna Humaira’</u>

<u>Muhammad Daniel Syamweil</u>

Cahaya mata yang sentiasa menyinari hidupku

Semoga kalian sentiasa berada di bawah naungan dan rahmat Ilahi… Ami:n

PENGHARGAAN

حَمْدًا لِلّهِ ، صَلاَةً وَسَلاَمًا عَلَىْ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مُصْطَفَاْهُ

وَمَنْ وَاْلاَهُ فِيْ مَبْدَأِ الأَمْرِ وَمُنْتَهَاْهُ .... وَبَعْدُ

Alhamdulillah.. segala pujian bagi Allah s.w.t Tuhan Yang Maha Pemurah lagi Maha Penyayang, Yang telah menurunkan al-Qura:n dalam bahasa Arab supaya manusia memikirkannya. Selawat dan salam buat junjungan besar Nabi Muhammad s.a.w utusan akhir zaman.

Setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan buat Pencipta langit, bumi dan segala isinya kerana dengan hidayah dan inayah-Nya, akhirnya dapatlah kajian ini disiapkan bagi memenuhi syarat untuk mendapat Ijazah Sarjana Pengajian Bahasa Moden, Fakulti Bahasa dan Linguistik, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga diucapkan kepada Universiti Malaya, Prof. Dr. Zuraidah Mohd. Don Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik dan Timbalan Dekannya. Terima kasih juga diucapkan kepada Mantan Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik Prof. Dr. Azirah Hashim kerana memberi izin kepada penulis untuk menuntut ilmu di menara gading yang tersohor ini.

Setinggi penghargaan dan jutaan terima kasih penulis rakamkan khas buat insan yang tulus ikhlas dalam penyeliaannya, Dr. Mohd. Zaki Bin Abd Rahman, insan yang tidak pernah kenal erti jemu dalam memberi ilmu yang bermanfaat, tunjuk ajar yang berguna, nasihat dan motivasi yang memberi kesan yang mendalam pada diri penulis, hanya Allah s.w.t sahaja yang dapat membalas jasa baik beliau.

Tidak lupa juga terima kasih kepada Kementerian Pelajaran Malaysia, Jabatan Pelajaran Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Kuala Lumpur serta warganya di atas kerjasama yang diberikan.

Sekalung penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga diucapkan kepada insan-insan yang terlibat sama ada secara langsung mahupun tidak langsung dalam memberi bimbingan nasihat, tunjuk ajar, bantuan dan sokongan moral kepada penulis khasnya Dr. Rosni bin Samah, Dr. Hj. Mohammad bin Seman, Dr. Jawakhir dan semua pensyarah yang pernah mengajar penulis, rakan-rakan penulis Azhari, Mohd Haris

Sulaiman, Mohd Zainaphi Zainal, Adlan Tantawi, Fairus Mohamad, Salmi, Rohana Mamat, Norwahidah, Roslina, Norizan dan juga semua rakan yang lain… hanya Tuhan sahaja yang membalas jasa baik kalian.

Juga terima kasih kepada Pn. Hasnah Bibi Bt. Syer Mohamed Mantan Pengetua Sekolah Menengah Kebangsaan Puteri Wilayah (SMKPW) dan Pn. Norizan Bt. Mohd Akhir Pengetua Sekolah Menengah Kebangsaan Puteri Wilayah (SMKPW) kerana memberi keizinan kepada penulis untuk menyambung pelajaran ke peringkat ini.

Penghargaan juga ditujukan kepada ayahanda dan bonda yang tersayang Abdul Hamid Bin Ahmad dan Normah Bt. Hashim kerana berjaya membesar dan mendidikku dengan penuh kasih sayang sehingga berjaya sampai ke tahap ini dan seterusnya ke peringkat yang lebih tinggi.

Buat isteri tercinta Husna Bt. Suit yang sentiasa memberi bantuan dan sokongan moral, anak-anak yang dikasihi Yumna Humaira' dan Muhammad Daniel Syamweil yang sentiasa menghibur dan menceria kehidupanku semoga kalian semua sentiasa berada di bawah naungan dan rahmat Ilahi.

Hamdi Bin Abdul Hamid
2-18 Pangsapuri Beringin,
Taman Gombak Permai,
68100 Batu Caves,
Selangor.

KANDUNGAN

ABSTRAK		v
DEDIKASI		vii
PENGHARGAAN		viii
KANDUNGAN		x
JADUAL TRANSLITERASI		xv
DAFTAR SINGKATAN KATA		xvii
SENARAI JADUAL		xix
SENARAI CARTA		xxi
BAB SATU	**: PENGENALAN**	**1 - 8**
1.0	Pendahuluan	1
1.1	Latar Belakang Kajian	1
1.2	Permasalahan Kajian	2
1.3	Persoalan Kajian	3
1.4	Objektif Kajian	4
1.5	Kepentingan Kajian	5
1.6	Batasan Kajian	5
1.7	Rangka Kajian	6
1.8	Penutup	8
BAB DUA	**: TINJAUAN LITERATUR**	**9 - 58**
2.0	Pendahuluan	9
2.1	Sejarah Pengajaran Bahasa Arab Di Malaysia	9
	2.1.1 Sejarah Awal	10

	2.1.2	Pengajaran Bahasa Arab Secara Rasmi	12
	2.1.3	Perkembangan Dalam Sistem Madrasah	13
	2.1.4	Perkembangan Dalam Sistem Sekolah Menengah Kebangsaan	17
2.2	Objektif Pengajaran Bahasa Arab		19
2.3	Strategi Pembelajaran		22
2.4	Kandungan Sukatan		25
2.5	Pendekatan Pengajaran Bahasa Arab Masa Kini		27
2.6	Kosa Kata		38
2.7	Kepentingan Kosa Kata		40
2.8	Asas Pemilihan Kosa Kata		47
	2.8.1	Kekerapan	47
	2.8.2	Bidang Penggunaan	48
	2.8.3	Ketersediaan	49
	2.8.4	Kesesuaian Pengajaran	49
2.9	Aktiviti Penguasaan Kosa Kata		50
	2.9.1	Pendengaran	50
	2.9.2	Bacaan	51
	2.9.3	Kamus	53
	2.9.4	Interaksi	54

	2.10	Pembinaan Ayat	55
	2.11	Penutup	58
BAB TIGA	**:**	**KAEDAH PENYELIDIKAN**	**59 - 66**
	3.0	Pendahuluan	59
	3.1	Prosedur Penyelidikan	59
	3.2	Reka Bentuk Kajian	60
	3.3	Kaedah Pengumpulan Data	61
		3.3.1 Instrumen Kajian	61
		3.3.2 Kesahan dan Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	63
		3.3.3 Prosedur Analisis Data	65
		3.3.3.1 Metod Induktif	65
		3.3.3.2 Metod Deduktif	65
		3.3.3.3 Metod Komparatif	66
	3.4	Penutup	66
BAB EMPAT	**:**	**ANALISIS DAN DAPATAN KAJIAN**	**67 - 95**
	4.0	Pendahuluan	67
	4.1	Latar Belakang Subjek Kajian	67
	4.2	Bahagian Guru	71
		4.2.1 Pemilihan Perkataan	72

4.2.2 Menterjemah Perkataan 72

4.2.3 Penerangan Makna Perkataan 76

4.2.4 Pengukuhan Perkataan 79

4.2.5 Penggunaan Perkataan 80

4.3 Bahagian Pelajar 82

4.3.1 Strategi Memori 83

4.3.2 Strategi Kognitif 85

4.3.3 Strategi Kompensasi 87

4.3.4 Strategi Metakognitif 88

4.3.5 Strategi Afektif 90

4.3.6 Strategi Sosial 91

4.4 Penutup 95

BAB LIMA : KESIMPULAN DAN CADANGAN 96 - 110

5.0 Pendahuluan 96

5.1 Kesimpulan 96

5.1.1 Bahagian Guru 96

5.1.2 Bahagian Pelajar 98

5.2 Cadangan 100

5.2.1 Proses Pengajaran (Guru) 101

5.2.2 Strategi Pembelajaran (Pelajar) 103

5.2.2.1 Strategi Memori 103

5.2.2.2 Strategi Kognitif 104

5.2.2.3 Strategi Kompensasi 106

5.2.2.4 Strategi Metakognitif 107

5.2.2.5 Strategi Afektif 108

5.2.2.6 Strategi Sosial 109

5.3 Penutup 110

BIBLIOGRAFI **111**

LAMPIRAN **115**

A – Borang jawapan soal selidik guru

B – Borang jawapan soal selidik pelajar

JADUAL TRANSLITERASI

(Rujukan : Jabatan Bahasa Arab dan Bahasa-Bahasa Timur Tengah,

Fakulti Bahasa Dan Linguistik, Universiti Malaya, Kuala Lumpur)

A. KONSONAN

Huruf Arab	Huruf Rumi	Huruf Arab	Huruf Rumi	Huruf Arab	Huruf Rumi
ا	a	س	s	ل	l
ب	b	ش	sy	م	m
ت	t	ص	ṣ	ن	n
ث	th	ض	ḍ	و	w
ج	j	ط	ṭ	ه	h
ح	ḥ	ظ	ẓ	ء	’
خ	kh	ع	‘	ي	y
د	d	غ	gh	ة	ṯ
ذ	dh	ف	f		
ر	r	ق	q		
ز	z	ك	k		

B. VOKAL

Pendek	Panjang
ـَـ a	ـَـ ا a:
ـِـ i	ـِـ يْ i:
ـُـ u	ـُـ وْ u:

C. DIFTONG

أَيْ ay	
أَوْ aw	

DAFTAR SINGKATAN KATA

Singkatan	**Huraian**
BPI	Bahagian Pendidikan Islam
ISESCO	*The Islamic Educational, Scientific and Cultural Organization*
j-QAF	Jawi, Al-Qur’a:n, Arab Dan Fardhu ‘Ain
KAA	Kelas Aliran Agama
KBSM	Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
KPT	Kementerian Pengajian Tinggi
P & P	Pengajaran Dan Pembelajaran
SBP	Sekolah Berasrama Penuh

SILL	*Strategy Inventory Language Learning*
SK	Sekolah Kebangsaan
SMKA	Sekolah Menengah Agama Kebangsaan
SMKAKL	Sekolah Menengah Kebangsaan Agama Kuala Lumpur
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
SPSS	*'Statistical Package for the Sosial Science'*
SRP	Sijil Rendah Pelajaran
STAM	Sijil Tinggi Agama Malaysia
YAB	Yang Amat Berhormat

SENARAI JADUAL

JADUAL	PENJELASAN	HALAMAN
Jadual 3.1	Jadual Penerangan Skala	61
Jadual 3.2	Jadual Penerangan Skala	62
Jadual 3.3	Jadual Alpha Cronbach Terlaras (Bahagian Guru)	63
Jadual 3.4	Jadual Alpha Cronbach Terlaras (Bahagian Pelajar)	63
Jadual 4.1	Jadual Maklumat Peribadi Guru (Jantina dan Umur)	66
Jadual 4.2	Jadual Maklumat Peribadi Guru (Kelulusan Tertinggi)	67
Jadual 4.3	Jadual Maklumat Peribadi Guru (Pengalaman Mengajar)	67
Jadual 4.4	Jadual Maklumat Peribadi Guru (Pengalaman Mengajar Bahasa Arab)	68
Jadual 4.5	Jadual Maklumat Peribadi Pelajar	68
Jadual 4.6	Jadual Maklumat Peribadi Pelajar	69
Jadual 4.7	Jadual Maklumat Peribadi Pelajar	70
Jadual 4.8	Jadual Pemilihan Perkataan Daripada Guru	71
Jadual 4.9	Jadual Teknik Terjemahan Guru	72
Jadual 4.10	Jadual Arahan Guru Kepada Pelajar Dalam Teknik Terjemahan	73
Jadual 4.11	Jadual Penerangan Makna Perkataan Daripada Guru	75
Jadual 4.12	Jadual Pengukuhan Perkataan Daripada Guru	78
Jadual 4.13	Jadual Penggunaan Perkataan Guru	79
Jadual 4.14	Jadual Strategi Memori Pelajar	82

Jadual 4.15	Jadual Strategi Kognitif Pelajar	84
Jadual 4.16	Jadual Strategi Kompensasi Pelajar	86
Jadual 4.17	Jadual Strategi Metakognitif Pelajar	87
Jadual 4.18	Jadual Strategi Afektif Pelajar	89
Jadual 4.19	Jadual Strategi Sosial Pelajar	90
Jadual 4.20	Jadual Tahap Penguasaan Kosa Kata Arab (Pelajar)	92
Jadual 5.1	Jadual Pendekatan Pengajaran Kosa Kata Arab (Guru)	97
Jadual 5.2	Jadual Penggunaan Strategi Pembelajaran Kosa Kata Arab (Pelajar)	98
Jadual 5.3	Jadual Penguasaan Kosa Kata Arab (Pelajar)	99

SENARAI CARTA

CARTA	PENJELASAN	HALAMAN
Carta 4.1	Peratus Penggunaan Strategi Memori Pelajar	83
Carta 4.2	Peratus Penggunaan Strategi Kognitif Pelajar	85
Carta 4.3	Peratus Penggunaan Strategi Kopensasi Pelajar	87
Carta 4.4	Peratus Penggunaan Strategi Metakognitif Pelajar	88
Carta 4.5	Peratus Penggunaan Strategi Afektif Pelajar	90
Carta 4.6	Peratus Penggunaan Strategi Sosial Pelajar	91
Carta 4.7	Peratus Penggunaan Kosa Kata Arab (Pelajar)	93